

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMA - TIIVISTELMÄ

101011582-001
13.6.2019

FORTUM WASTE SOLUTIONS OY

Kuopion teollisuusjätekeskuksen laajentaminen
Ympäristövaikutusten arviointi

TIIVISTELMÄ

Hankkeen kuvaus ja tarkoitus

Fortum Waste Solutions Oy:llä (Fortum WS) on Kuopiossa Sorsasalonsaarella teollisuusjätekeskus. Jätekeskusalue on nykyisellään noin 10 ha laajuinen. Jätekeskuksessa vastaanotetaan, välivarastoidaan, käsitellään ja loppusijoitetaan kaatopaikoille sekä hyödynnetään jätekeskusalueella tai toimitetaan muualla hyödynnettäväksi tavanomaiseksi tai vaaralliseksi jätteeksi luokiteltavia jätteitä.

Fortum WS suunnittelee Kuopion teollisuusjätekeskuksen alueiden ja toiminnan laajentamista. Suunnitellut laajennusalueet sijoittuvat nykyisen jätekeskusalueen välittömään läheisyyteen ja ovat pinta-alaltaan noin 8 ha. Laajennusalueille on suunniteltu rakennettavaksi uusia käsittely- ja varastokenttiä sekä kaatopaikka-alueita. Laajennushankkeeseen liittyen suunnitelmissa on myös kaatopaikka-alueiden korotus nykyisen ympäristöluvan mukaisesta enimmäistäyttötasosta, jätteen enimmäisvastaanottomäärän nostaminen sekä joidenkin uusien jätejakeiden vastaanoton ja käsittelyn aloittaminen. Laajennushankkeen tarkoituksena on parantaa jätteiden alueellisia vastaanotto- ja käsittelymahdollisuuksia sekä lisätä erilaisten jättemateriaalien ja teollisuuden sivutuotteiden hyötykäyttöä.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa sekä päätöksenteossa. Tavoitteena on myös lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia hankkeen suunnitteluun. YVA-menettelyssä ei tehdä hanketta koskevia päätöksiä, vaan sen tavoitteena on tuottaa tietoa päätöksentekoon.

YVA-menettelyyn sisältyy ohjelma- ja selostusvaihe. Ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA-ohjelma) on suunnitelma ympäristövaikutusten arviointimenettelyn järjestämisestä ja siinä tarvittavista selvityksistä. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa (YVA-selostus) esitetään hankkeen ominaisuudet sekä tekniset ratkaisut ja arviointimenettelyn tuloksena muodostettu yhtenäinen arvio hankkeen ympäristövaikutuksista.

Tässä YVA-ohjelmassa esitetään mm. perustiedot jätekeskuksen laajennushankkeesta ja sen vaihtoehdoista, miten hankkeen ympäristövaikutukset tullaan arvioimaan ja miten YVA-menettely kokonaisuudessaan tullaan toteuttamaan. Yhteysviranomaisen kuuluttaa hankkeesta ja YVA-ohjelman nähtävillä olosta sekä järjestää hankkeen vaikutusalueella tarvittavat tiedotustilaisuudet.

Varsinainen ympäristövaikutusten arviointityö tehdään tämän YVA-ohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon mukaisesti, huomioiden myös YVA-menettelyn aikana esitetyt muut viranomaislausunnot ja asianosaisten mielipiteet. Arviointityön tulokset kootaan YVA-menettelyn yhteydessä laadittavaan YVA-selostukseen, jossa esitetään tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehdoista sekä arvio niiden ympäristövaikutuksista. Yhteysviranomaisen kuuluttaa YVA-selostuksen vastaavasti kuin YVA-ohjelman sekä pyytää siitä lausunnot ja järjestää tiedotustilaisuuden. Lupia tai niihin rinnastettavia päätöksiä haettaessa YVA-selostus ja viranomaisen siitä antama lausunto liitetään hakemuksiin.

Arvioitavat hankevaihtoehdot

Tässä ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan kahta jätekeskuksen laajennusvaihtoehtoa (VE1 ja VE2) sekä ns. 0-vaihtoehtoa (VE0):

- Hankevaihtoehto 0 (VE0): Ns. 0-vaihtoehtona tarkastellaan tilannetta, jossa jätekeskuksen laajennusalueita ei rakenneta ja toiminta jatkuu nykyisellä noin 10 ha laajuisella jätekeskusalueella, nykyisen ympäristöluvan mukaisesti. Vaihtoehdossa VE0 jätteiden enimmäisvastaanottomäärä on 70 000 t/a.
- Hankevaihtoehto 1 (VE1): Vaihtoehdossa VE1 tarkastellaan jätekeskuksen laajennusta vaiheittain nykyisen jätekeskusalueen koillis-, etelä- ja lounaispuolisille alueille sekä kaatopaikka-alueiden korotusta nykyisen ympäristöluvan mukaisesta enimmäistäyttötasosta. Laajennusalueiden kokonaispinta-ala on noin 8 ha ja jätekeskusalueen kokonaispinta-ala laajennuksen jälkeen noin 18 ha. Laajennusalueille sijoittuu uusia kaatopaikka- ja kenttäalueita. Vaihtoehdossa VE1 jätteiden enimmäisvastaanottomäärä nostetaan tasolle 150 000 t vuodessa. Jätekeskustoiminnot ja vastaanotettavat materiaalit ovat pääosin nykyisen ympäristöluvan mukaisia. Vaihtoehtoon VE1 sisältyy myös joidenkin uusien jätejakeiden vastaanoton ja käsittelyn aloittaminen jätekeskuksessa.
- Hankevaihtoehto 2 (VE2): Hankevaihtoehto VE2 poikkeaa vaihtoehdosta VE1 jätteiden vastaanottomäärien osalta. Vaihtoehdossa VE2 jätteiden enimmäisvastaanottomäärä nostetaan tasolle 300 000 t vuodessa. Muilta osin hankevaihtoehto VE2 ei poikkea hankevaihtoehdosta VE1.

Arvioitavat ympäristövaikutukset

Arvioinnissa tarkastellaan hankkeeseen liittyvien rakentamisvaiheen, toimintavaiheen sekä sulkemisvaiheen (jälkihoitovaihe) ympäristövaikutuksia. Ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan hankealueella ja sen ympäristössä hankkeen tai toiminnan aiheuttamia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ympäristöön. YVA-lain mukaisesti arvioinnissa tarkastellaan hankkeen aiheuttamia ympäristövaikutuksia:

- a) ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen
- b) maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen
- c) yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön
- d) luonnonvarojen hyödyntämiseen
- e) em. tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin

Ympäristövaikutuksia selvitetessä painopiste asetetaan merkittävimmiksi arviointeihin vaikutuksiin. Tässä hankkeessa arviointi painottuu erityisesti ilmaan, vesiin, melutilanteeseen, liikenteeseen, maisemaan ja ihmisiin kohdistuvien vaikutusten sekä ympäristöriskien arviointiin. Arviointityön lopullinen painottuminen varmistuu arviointityön edetessä.

Arviointimenetelmät ja arvioinnin rajaus

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan hankealueen sekä sen ulkopuolelle ulottuvien toimintojen ympäristövaikutuksia rakentamisen ja käytön sekä sulkemisvaiheen aikana. Tarkastelualueella tarkoitetaan kullekin vaikutustyyppille määriteltyä aluetta, jolla kyseistä ympäristövaikutusta selvitetään ja arvioidaan. Tarkastelualueen laajuus riippuu tarkasteltavasta ympäristövaikutuksesta ja ne on kuvattu tarkemmin ympäristövaikutuksittain YVA-ohjelmassa.

Arvioinnin toteutuksen ja aineistojen hankinnan osalta ympäristövaikutusten arviointi tulee perustumaan arviointityön aikana tarkentuviin hankesuunnitelmiin, olemassa oleviin ympäristön nykytilan selvityksiin sekä hankealueella ja sen ympäristössä nykytilanteessa olevan toiminnan vaikutusten tarkkailuihin, meneillään oleviin ja arviointimenettelyn aikana tehtäviin lisäselvityksiin, vaikutusarviointeihin, kirjallisuuteen, tiedotus- ja yleisötilaisuuksissa ilmeneviin asioihin sekä lausunnoissa ja mielipiteissä esitettäviin seikkoihin. Arviointityön osana tehtäviä lisäselvityksiä ovat jätekeskuksen laajennuksen yleissuunnitelma, melun leviämismallinnus, ilmapäästöjen (pöly) leviämismallinnus, kasvillisuus- ja luontotyyppikartoitus, liito-orava- ja viitasammakkokartoitukset, maisemavaikutusten havainnollistaminen kuvasovittein sekä asukaskysely.

Arviointityössä arvioidaan ja kuvataan jätekeskuksen laajennuksen ja toimintojen vaikutukset eri hankevaihtoehtoissa sekä mahdollisuudet ehkäistä ja lieventää hankkeesta mahdollisesti aiheutuvia haittavaikutuksia. Eri hankevaihtoehtojen vertailua tehdään suhteessa nykytilaan ja suhteessa toisiinsa. Lisäksi arvioidaan hankkeen ja sen vaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuutta. Mahdolliset hankkeeseen ja arviointimenetelmiin liittyvät epävarmuustekijät tunnistetaan mahdollisimman kattavasti sekä arvioidaan ja kuvataan niiden merkitys vaikutusarvioiden luotettavuudelle. Arviointityötä on kuvattu tarkemmin YVA-ohjelmassa.

Osallistumis- ja tiedottamissuunnitelma

YVA-menettely on avoin prosessi, johon voivat osallistua kaikki ne, joiden oloihin tai etuihin, kuten asumiseen, työnteeseen, liikkumiseen, vapaa-ajanviettoon tai muihin elinoloihin, hanke voi vaikuttaa. Lähialueiden asukkaat ja muut asianomaiset voivat osallistua hankkeeseen esittämällä näkemyksensä yhteysviranomaisena toimivalle Pohjois-Savon ELY-keskukselle sekä myös hankkeesta vastaavalle (Fortum Waste Solutions Oy) tai YVA-konsultille (Pöyry Finland Oy). Osallistumisen yhtenä keskeisenä tavoitteena on eri osapuolten näkemysten kokoaminen ja hyödyntäminen YVA-menettelyn aikana.

Hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnista järjestetään yleisölle avoin tiedotus- ja keskustelutilaisuus, kun YVA-ohjelma on asetettu nähtäville. Yhteysviranomaisen koolle kutsumassa tilaisuudessa esitellään hanketta ja laadittua YVA-ohjelmaa, sekä käydään läpi YVA-menettelyn vaiheet ja vaikuttamismahdollisuudet. Tilaisuudessa yleisöllä on mahdollisuus esittää näkemyksiään ympäristövaikutusten arvioinnista. Toinen tiedotus- ja keskustelutilaisuus järjestetään ympäristövaikutusten arviointiselostuksen valmistuttua. Tilaisuudessa esitetään laadittujen arviointien keskeiset tulokset ja yleisöllä on mahdollisuus esittää näkemyksiään tehdystä ympäristövaikutusten arvioinnista ja sen riittävydestä.

YVA-hankkeeseen liittyen hankavastaava on suunnitellut järjestävänsä lähialueiden asukkaille mahdollisuuden vierailla jätekeskuksessa ja hankealueella. Vierailun yhteydessä hankevastaava esittelee jätekeskuksen toimintaa ja alueita sekä kertoo jätekeskuksen laajennushankkeesta. Hankevastaava tiedottaa vierailumahdollisuudesta tarkemmin ennen ko. vierailuajankohtaa. Hankkeesta ja sen ympäristövaikutusten arvioinnista tiedotetaan myös hankkeesta vastaavan internet-sivujen välityksellä.

YVA-menettelyä seuraamaan ja ohjaamaan kootaan ohjausryhmä, jonka tarkoitus on edistää tiedonkulkua ja -vaihtoa hankkeesta vastaavan, viranomaisten ja muiden sidosryhmien kanssa. Ohjausryhmään kutsutaan hankkeesta vastaavan, yhteysviranomaisen ja YVA-konsultin lisäksi Kuopion kaupungin, Siilinjärven kunnan, Powerfluete Oy:n sekä lähialueiden asukasyhdistysten/kylätoimikuntien edustus. Ohjausryhmää voidaan tarvittaessa laajentaa YVA-menettelyn kuluessa. Ohjausryhmän edustajat seuraavat ympäristövaikutusten arvioinnin kulkua sekä esittävät näkemyksiään ympäristövaikutusten arvioinnin ja sitä tukevien selvitysten laadinnasta.

Aikataulu

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely on aloitettu keväällä 2019 YVA-ohjelman laatimisella. YVA-menettely käynnistyy virallisesti, kun YVA-ohjelma jätetään yhteysviranomaiselle kesäkuussa 2019. Ympäristövaikutusten arviointiselvitykset tehdään ja YVA-selostus laaditaan kesän sekä loppuvuoden 2019 aikana. Tavoitteena on jättää YVA-selostus yhteysviranomaiselle joulukuussa 2019, jolloin hankkeen YVA-menettely päättyisi yhteysviranomaisen lausuntoon (perusteltu päätelmä) arviolta huhtikuussa 2020.

Hankkeesta vastaavan tavoitteena on, että ympäristölupahakemus toteutettavaksi valittavalle hankevaihtoehdolle jätetään vuoden 2020 alkupuoliskolla, YVA-menettelyn päättymisen jälkeen. Laajennusalueiden rakentaminen ja suunnitellut toiminnot jätekeskusalueella on tavoitteena aloittaa tarvittavien lupien voimaantulon jälkeen vaiheittain, arviolta vuodesta 2021 alkaen.

YHTEYSTIEDOT

Hankkeesta vastaava	Fortum Waste Solutions Oy
	Osoite PL 181, 11120 RIIHIMÄKI Puh. 010 7551 000 Yhteyshenkilö Minna Ruokolainen, ympäristöpäällikkö Puh. 050 3422 188 Sähköposti minna.ruokolainen@fortum.com
Yhteysviranomainen	Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	Osoite PL 2000 (Kallanranta 11), 70101 KUOPIO Puh. 0295 026 500 Yhteyshenkilö Juha Perho, ylitarkastaja Puh. 0295 026 836 Sähköposti etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi
YVA-konsultti	Pöyry Finland Oy
	Osoite Itkonniemenkatu 13, 70500 KUOPIO Puh. 010 3311 Yhteyshenkilö Jari Koivunen Puh. 010 33 45723 Sähköposti etunimi.sukunimi@poyry.com